

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIECIECHÓW**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów
na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) – Rada Gminy Sieciechów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sieciechów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały nr XXV/133/26

Rady Gminy Sieciechów

z dnia 23 lutego 2026 r.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026- 2029

Dokument opracowany przez:

Gmina Sieciechów

ul. Rynek 16,

26-922 Sieciechów

<https://www.sieciechow.pl/>

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum

Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

www.mcps.com.pl

Utila Sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01

03-918 Warszawa

www.utila.pl

Sieciechów, 2026

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	5
2.	Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych	7
3.	Diagnoza	8
3.1.	Charakterystyka gminy Sieciechów	8
3.1.1.	Struktura społeczna.....	8
3.1.2.	Główne problemy społeczne.....	10
3.2.	Zasoby gminy Sieciechów.....	12
3.2.1.	Funkcjonujące na terenie gminy podmioty, organizacje oraz usługi społeczne.....	12
3.2.2.	Funkcjonujące poza terenem gminy podmioty pomocy społecznej dostępne dla mieszkańców gminy Sieciechów	15
3.2.3.	Usługi świadczone w środowisku.....	15
3.3.	Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia	18
3.4.	Analiza potrzeb podmiotów pomocy społecznej	19
4.	Plan rozwoju usług społecznych	21
4.1.	Osoby starsze.....	22
4.2.	Osoby z niepełnosprawnościami.....	23
4.3.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	24
4.4.	Dziecko i rodzina	25
5.	Zestawienie pozostałych potencjalnych źródeł finansowania działań ujętych w Planie.....	26
6.	Systemy monitorowania i oceny	33
6.1.	Wskaźniki rezultatu i produktu.....	33
6.2.	Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	34
6.3.	Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	34
7.	Spis elementów graficznych	36

WYKAZ SKRÓTÓW

AOON – Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DDP – Dzienny Dom Pomocy

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

LPDiRUS – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OW – Ośrodek wsparcia

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmiot ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

PUP – Powiatowy urząd pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany, jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek, tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkańiec wybrał zgodne ze swoimi preferencjami rozwiązanie. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2026-2029 przez samorząd gminy we współpracy z pracownikami ośrodka pomocy społecznej, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych, politykę publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan, określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującymi postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluceniem społecznym.

Dokument obejmuje pięć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych oraz diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej.

Druga część – wdrożeniowa (rozdziały czwarty i piąty), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 4 obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego i 4. dziecko i rodzina) oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszej gminie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do realizacji i stymulacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 jest zgodny z dokumentami strategicznymi i programowymi wyższego szczebla na poziomie krajowym, regionalnym, powiatowym oraz lokalnym. Cele Planu pozostają spójne z kierunkami interwencji określonymi w Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku), jak również z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030.

Ponadto założenia Planu są zgodne z Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2021–2026, a na poziomie lokalnym z Strategią rozwoju Gminy Sieciechów na lata 2021–2030, w szczególności w zakresie realizacji celu nadrzędnego dotyczącego zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.

Plan został również opracowany zgodnie z ogólnopolskimi wytycznymi tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego zgodność z obowiązującymi standardami planowania i wdrażania usług społecznych w środowisku lokalnym. Szczegółowe powiązanie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Zgodność celów Planu z dokumentami wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel 1. Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci • Cel 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel 1. Tworzenie systemu wsparcia dla rodzin i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz otoczenia tych rodzin wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez rozwój usług środowiskowych. • Cel 2. Włączanie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe w środowisku lokalnym. • Cel 3. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług realizowanych na rzecz seniorów oraz ich opiekunów. • Cel 4. Poprawa dobrostanu osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zapewnienie dostępu do zróżnicowanych form pomocy i wsparcia oraz zapobieganie ich stygmatyzacji i wykluczeniu.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kozienickiego na lata 2021-2026	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Rozwój systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji; • Cel strategiczny 2. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym niepełnosprawnych, chorych i starszych • Cel strategiczny 4. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, przestępczości i uzależnieniom
Strategia rozwoju Gminy Sieciechów na lata 2021-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 są zgodne z jednym z trzech wyznaczonych celów nadrzędnych: • Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA

3.1.CHARAKTERYSTYKA GMINY SIECIECHÓW

Sieciechów jest gminą wiejską znajdującą się w powiecie kozienickim, w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego. Sąsiaduje z gminami Gniewoszków i Garbatka-Letnisko od południa, gminą Kozienice od zachodu, a także z gminami Dęblin i Stężycza z powiatu ryckiego od północy i gminą Puławy z powiatu puławskiego od wschodu. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii gmina Sieciechów charakteryzuje się powierzchnią 61,26 km².

W skład gminy Sieciechów wchodzi 16 sołectw: Głusiec, Kępice, Łoje, Mozolice Duże, Mozolice Małe, Nagórniki, Opactwo, Sieciechów, Słowiki-Folwark, Słowiki Nowe, Słowiki Stare, Wola Klasztorna, Wólka Wojcieszkowska, Występ, Zajezerze i Zbyszyn.

Przebieg granic i położenie gminy Sieciechów prezentuje Mapa 1.

Mapa 1. Przebieg granic gminy Sieciechów

Źródło: Geoportal Siedleckich

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku gmina Sieciechów zamieszkiwana była przez 3 755 osób, z czego 51,36% stanowiły kobiety (1 939 osób), a pozostałe 48,64% mężczyźni (1 836 osób). Biorąc pod uwagę lata 2022-2024 nastąpił spadek ogólnej liczby ludności o 1,10%. W przypadku liczby kobiet w analizowanym okresie odnotowano spadek o 1,17%, natomiast w przypadku mężczyzn był to spadek o 1,02%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności Sieciechowa w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 2.

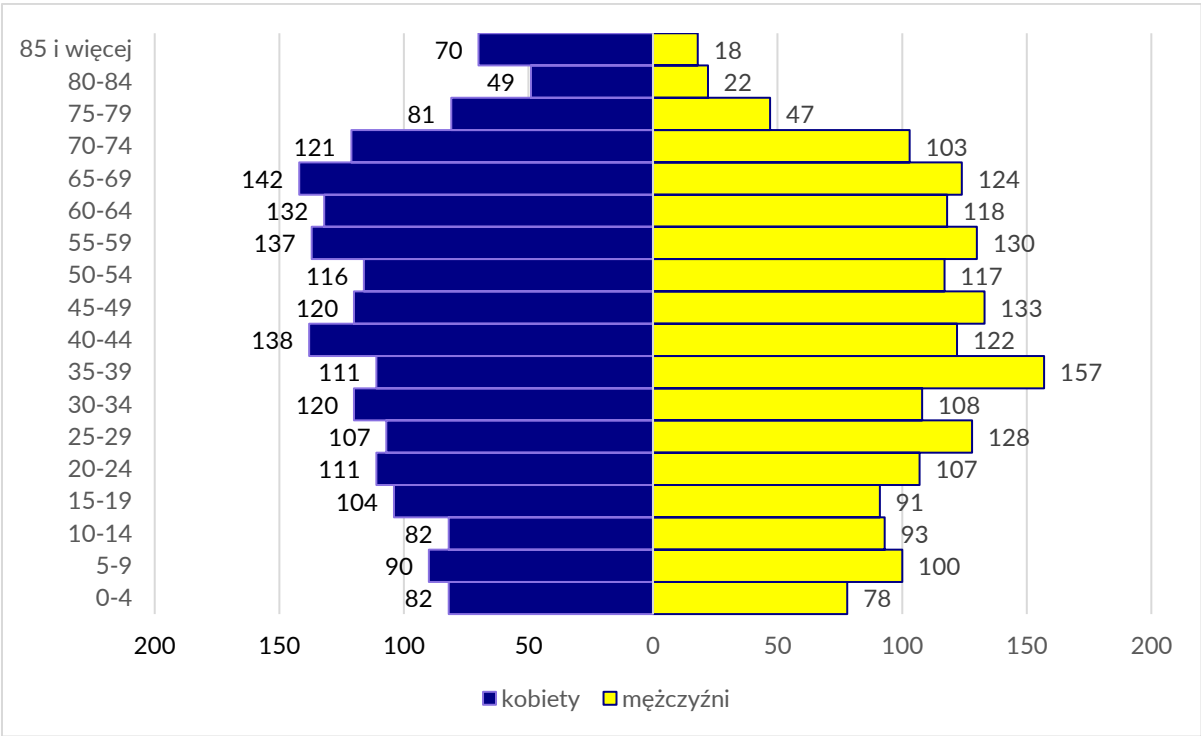
Tabela 2. Liczba mieszkańców w gminie Sieciechów w podziale na płeć w latach 2022-2024

Ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
3 817	3 808	3 775	1 855	1 851	1 836	1 962	1 957	1 939

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy za 2024 rok

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców Sieciechowa stanowiły osoby w wieku 35-39 lat (268 osób), 55-59 (267 osób) oraz 65-69 (266). Poniżej progu 100 osób znalazły się dwie grupy: osoby w wieku 85 lat i więcej (88) oraz w przedziale wiekowym 80-84 lata (71). W większości grup wiekowych zauważalna była dominacja liczbowa kobiet nad mężczyznami. Największa różnica wystąpiła w grupie osób w wieku 85 lat i więcej (różnica 52 osób). Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców Sieciechowa w podziale na płeć oraz grupę wieku w 2024 roku przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w gminie Sieciechów w podziale na grupy wiekowe w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Sieciechowie charakteryzuje się tendencją wzrostową. W latach 2022–2024 odnotowano wzrost o 7,67%. W 2024 na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 32,3 osoby w wieku poprodukcyjnym. W przypadku salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców Sieciechowa nie da się określić jednoznacznej tendencji. W latach 2022–2024 nastąpiły wahania wartości, od poziomu -3,7 w 2022 roku, przez 3,7 w 2023 roku, by w 2024 ponownie spaść do poziomu -2,9. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
30	31,6	32,3	-3,7	3,7	-2,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupę mieszkańców Sieciechowa pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (32,42%). Nieco mniejszą grupą są osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym lub branżowym (21,43%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie podstawowe nieukończone (2,22%) oraz gimnazjalne (3,12%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców Sieciechowa w 2021 roku przedstawia poniższa Tabela 4.

Tabela 4. Poziom wykształcenia w gminie Sieciechów

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	571	15,11%
Średnie i policealne	1225	32,42%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	810	21,43%
Gimnazjalne	118	3,12%
Podstawowe	489	12,94%

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Różnica pomiędzy liczbą zameldowań i wymeldowani przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Podstawowe nieukończone	84	2,22%

Źródło: opracowanie własne na podstawie NSP 2021 w: BDL GUS – Ludność w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia i płci

W 2024 roku w gminie Sieciechów zarejestrowanych było 115 osób bezrobotnych, co stanowiło 3,10% ogólnej liczby jej mieszkańców. W porównaniu do roku 2022 nastąpił spadek o 3,36%. W 2024 roku w Sieciechowie bezrobocie rejestrowane było wyższe w przypadku kobiet niż mężczyzn o 13 osób. Wśród kobiet bezrobocie stanowiło 3,35% ogólnej liczby mieszkańców, wśród mężczyzn 2,84%. W analizowanym okresie od 2022 do 2024 roku bezrobocie spadło w przypadku mężczyzn, a wzrosło w przypadku kobiet. Spadek w kontekście mężczyzn wyniósł 17,74%, a wzrost w przypadku kobiet – 12,28%. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w Sieciechowie w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 5.

Tabela 5. Poziom bezrobocie w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	119	112	115	3,19%	3,00%	3,10%
Kobiety	57	57	64	3,24%	2,87%	3,35%
Mężczyźni	62	55	51	3,13%	3,14%	2,84%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Sieciechów było bezrobocie, z tytułu którego wsparcie otrzymały 44 rodziny. Znaczącą grupę stanowiły również rodziny objęte pomocą z powodu ubóstwa (27 rodzin), niepełnosprawności (25 rodzin) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (24 rodziny).

Kolejną istotną przyczyną korzystania z pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa, obejmująca 19 rodzin, w tym 17 rodzin wielodzietnych.

W większości analizowanych kategorii w latach 2022–2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej pozostawała na zbliżonym poziomie. Najbardziej zauważalny wzrost odnotowano w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, gdzie liczba rodzin objętych wsparciem wzrosła z 6 w 2022 roku do 13 w 2024 roku.

Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej odnotowano w przypadku alkoholizmu (z 2 rodzin w 2022 roku do 1 rodziny w 2024 roku) oraz zdarzeń losowych, które w 2024 roku nie stanowiły podstawy do przyznania świadczeń.

Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie Sieciechów w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 6.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Sieciechów w latach 2022-2024

Powód	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	30	31	27
Bezdomność	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	17	19
- w tym wielodzietność	10	16	17
Bezrobocie	43	45	44
Niepełnosprawność	22	26	25
Długotrwała lub ciężka choroba	28	30	24
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	6	5	13
- w tym rodziny niepełne	5	3	9
- w tym rodziny wielodzietne	0	0	4
Alkoholizm	2	3	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	3

Powód	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Zdarzenie losowe	1	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

PRYZNAWANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomiędzy rokiem 2022 a 2024 wzrosła liczba osób oraz rodzin otrzymujących świadczenia pieniężne, niepieniężne i inne. W 2024 roku liczba osób korzystających ze świadczeń ogółem wyniosła 164 (108 rodzin). Było to więcej w stosunku do 2022 roku o 11,56%. Zaobserwowano wzrost w przypadku każdego rodzaju świadczeń, zarówno w przypadku pojedynczych osób jak i rodzin. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Świadczenia	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	147	165	164	98	109	108
w tym:						
Świadczenia pieniężne	80	113	86	78	86	86
Świadczenia niepieniężne	69	84	82	41	50	53
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	147	165	164	98	109	108

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń udzielonych w ramach pomocy społecznej i przekazanych w ramach zadań własnych gminy Sieciechów w 2024 roku wyniosła 447 991 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 63,91%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (164 770 zł), z których korzystało 17 osób. Kolejnymi świadczeniami były usługi opiekuńcze na niewiele mniejszą kwotę równą 153 369 zł, którymi objęto 16 osób oraz posiłki, z których skorzystało 66 osób, a ich koszt wyniósł 43 528 zł. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w gminie Sieciechów przedstawia poniższa Tabela 8.

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń [zł]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	147	165	164	98	109	108	273 375	337 151	447 991
W tym:									
Zasiłki stałe	17	19	17	17	19	17	104 630	110 925	164 770
Zasiłki okresowe	20	20	20	20	20	20	29 553	35 910	41 414
Schronienie	0	1	1	0	1	1	0	7 540	8 470
Posiłki	56	68	66	28	34	36	23 406	38 268	43 528
Usługi opiekuńcze	13	15	16	13	15	16	79 406	104 418	153 369
Praca socjalna	X	X	X	98	108	108	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

3.2.ZASOBY GMINY SIECIECHÓW

3.2.1. FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY PODMIOTY, ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie gminy Sieciechów znajduje się jeden podmiot świadczący usługi z zakresu pomocy społecznej. Jest to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy 11 listopada 2 w Sieciechowie. Realizuje on działania na rzecz wszystkich grup społecznych.

Tabela 9 przedstawia podstawowe informacje dotyczące wspomnianego wyżej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieciechowie. W 2024 roku zatrudniał on 5 osób, każdego na pełen etat. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przypadało po 0,13 pracownika.

Działalność Ośrodka finansowana była ze środków budżetu państwa, budżetu gminy oraz funduszy europejskich. W analizowanym okresie widoczne były istotne różnice w wysokości wydatków ponoszonych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. W 2022 roku wydatki wyniosły 4 400 388 zł, natomiast w 2023 roku znacząco spadły do poziomu 1 047 072 zł, by w 2024 roku ponownie wzrosnąć do kwoty 1 730 343 zł.

Tabela 9. Podstawowe informacje o Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieciechowie dla lat 2022-2024

Podstawowe informacje o podmiotach	2022	2023	2024
Lokalizacja (miasto/wieś)	Wieś		
Liczba osób korzystających	147	165	164
Liczba personelu	5	5	5
Liczba personelu w przeliczeniu na etaty	5,00	5,00	5,00
Liczba personelu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	0,13%	0,13%	0,13%
Źródła finansowania	Budżet Państwa i Gminy		
Wydatki poniesione w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej (zł)	4 400 388,00	1 047 072,00	1 730 343,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06

Tabela 10. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku

Rodzaj pomocy	Wydatki (zł)	Liczba beneficjentów	Źródło finansowania
Zasiłki stałe	161 725,00	17	budżet państwa
Składka zdrowotna	9 620,00	14	budżet państwa
Zasiłki okresowe	41 414,00	20	budżet państwa
Zasiłki i pomoc w naturze	28 440,00	73	zasiłki celowe, środki własne
Pomoc w formie dożywiania	8 470,00	1	zasiłki celowe, budżet gminy
Usługi opiekuńcze	153 369,00	16	środki własne
Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”	33 348,00	66	budżet państwa, budżet gminy
Domy pomocy społecznej	550 505,00	12	środki własne
Dodatek gazowy	483,00	1	budżet państwa
Dodatek mieszkaniowy	4 778,00	1	budżet gminy
Dodatek ośłonowy	143 205,00	383	budżet państwa
Bon energetyczny	142 587,00	384	budżet państwa
Dodatek węglowy	3 060,00	1	budżet państwa
Przeciwdziałanie przemocy	6 000,00	–	budżet państwa

Rodzaj pomocy	Wydatki (zł)	Liczba beneficjentów	Źródło finansowania
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Podprogram 2021 Plus	ok. 31 kg żywności na osobę	306	pomoc z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	422 114,00	22	środki finansowe z budżetu państwa, w całości z Funduszu Solidarnościowego (środki pozabudżetowe)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy za 2024 rok

Tabela 11. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku - cd.

Rodzaj pomocy	Wydatki (zł)	Liczba beneficjentów	Źródło finansowania
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 575 558,00	120	budżet państwa
Składka zdrowotna	25 816,00	6	budżet państwa
Rodziny zastępcze	11 422,00	1	środki własne
Asystent rodziny	3 608,00	1	środki własne
	1 459,00		budżet państwa
Karta dużej rodziny	264,00	12	budżet państwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy za 2024 rok

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sieciechowie funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Komisja realizuje swoje działania zgodnie z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obowiązującego na terenie Gminy Sieciechów w 2024 roku.

Komisja liczy czterech członków. W jej skład wchodzi osoby posiadające odpowiednie przygotowanie i przeszkolenie w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, a także wykonujące zadania Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach swoich obowiązków zawodowych.

Realizacja zadań GKRPA odbywa się we współpracy z lokalnymi i ponadlokalnymi instytucjami, w szczególności z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sieciechowie, Policją, placówkami oświatowymi z terenu gminy, Sądem Rejonowym w Kozienicach, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Centrum Leczenia Uzależnień i Pomocy Psychologicznej w Kozienicach.

Tabela 12. Działalność GKRPA w Sieciechowie w 2024 r.

Zakres działalności	Wartość
Liczba członków GKRPA	4
Liczba posiedzeń GKRPA	14
Liczba wniosków o objęcie postępowaniem osoby nadużywającej alkoholu:	
➤ złożone przez rodzinę	4
➤ złożone przez Policję	3
➤ złożone przez pracowników socjalnych	3
➤ złożone przez ochronę zdrowia	0
Liczba wezwań objętych postępowaniem osób nadużywających alkoholu	14
Liczba wezwań objętych postępowaniem osób w charakterze świadka	8
Liczba rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu	6
Liczba rozmów motywacyjnych z członkami rodzin	5

Zakres działalności	Wartość
Liczba osób skierowanych do biegłych lekarzy celem badania w przedmiocie uzależnienia	3
Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolne	1
Liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła z wnioskiem do sądu o zobowiązaniu do podjęcia leczenia odwykowego	2
Liczba szkoleń członków GKRPA	0
Liczba opiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności z liczbą lokalizacją punktów sprzedaży z zasadami określonymi w Uchwałach Rady Gminy	0
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie gminy za 2024 rok

DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW W ZAKRESIE OŚWIATY, KULTURY I SPORTU

1. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują trzy zespoły placówek oświatowych, obejmujące szkoły podstawowe oraz przedszkola. Placówki te zapewniają opiekę, wychowanie i edukację dzieciom w wieku przedszkolnym oraz szkolnym.

Do zadań realizowanych przez placówki oświatowe należą m.in.:

- prowadzenie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej,
- zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy,
- organizacja zajęć edukacyjnych, sportowych i rozwijających zainteresowania uczniów,
- realizacja działań integracyjnych oraz udział w wydarzeniach o charakterze lokalnym i patriotycznym,
- współpraca z innymi podmiotami gminnymi przy organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych.

Gmina zabezpiecza funkcjonowanie szkół i przedszkoli, w tym doposażenie w pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy oraz dostęp do infrastruktury informatycznej. Zapewniany jest także dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do placówek poza terenem gminy.

2. Sport i rekreacja

Na terenie gminy Sieciechów działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu prowadzi lokalny klub sportowy. Klub realizuje zadania z zakresu:

- szkolenia sportowego dzieci i młodzieży,
- organizacji treningów i zajęć sportowych,
- upowszechniania aktywności fizycznej wśród mieszkańców.

Gmina wspiera działalność sportową poprzez coroczne ogłaszanie otwartego konkursu ofert oraz udzielanie dotacji na realizację zadań publicznych związanych z kulturą fizyczną i sportem.

3. Kultura i integracja społeczna

Istotną rolę w życiu społecznym gminy odgrywają działania kulturalne i integracyjne organizowane lub współorganizowane przez samorząd oraz jednostki gminne. W 2024 roku realizowane były na wydarzenia o charakterze:

- integracyjnym,
- międzypokoleniowym,
- patriotycznym i historycznym,
- promującym lokalną tożsamość i tradycje.

Wydarzenia te były skierowane do szerokiego grona mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, i sprzyjały budowaniu więzi społecznych oraz aktywizacji lokalnej społeczności. W ich organizację włączane były szkoły, koła gospodyń wiejskich, jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz inne lokalne podmioty.

4. Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Sieciechowie, wraz z filią w Zajezierzu, realizuje zadania z zakresu upowszechniania czytelnictwa, dostępu do kultury i informacji, edukacji kulturalnej dzieci i dorosłych oraz animacji społecznej i działań środowiskowych.

Biblioteka prowadzi wypożyczanie zbiorów, organizuje zajęcia dla dzieci (lekcje biblioteczne, spotkania i zajęcia kreatywne), uczestniczy w ogólnopolskich programach promujących czytelnictwo oraz współorganizuje wydarzenia gminne o charakterze kulturalnym, patriotycznym i integracyjnym. Działalność biblioteki pełni funkcję ogólnodostępnej, lokalnej przestrzeni aktywności społecznej.

3.2.2. FUNKCJONUJĄCE POZA TERENEM GMINY PODMIOTY POMOCY SPOŁECZNEJ DOSTĘPNE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY SIECIECHÓW

ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 12 mieszkańców Gminy Sieciechów. Z tego tytułu gmina poniosła wydatki w wysokości 550 505 zł, co w przeliczeniu na jedną osobę oznacza średni roczny koszt na poziomie 45 875,42 zł.

Rok wcześniej, w 2023 roku, liczba mieszkańców gminy korzystających z pobytu w domach pomocy społecznej również wynosiła 12 osób. Łączna kwota poniesiona przez gminę na ten cel była jednak niższa i wyniosła 385 940 zł.

Analiza danych z obu lat wskazuje, że wzrost wydatków w 2024 roku nie wynikał ze zwiększenia liczby osób objętych opieką instytucjonalną, lecz był konsekwencją rosnących kosztów utrzymania miejsc w domach pomocy społecznej. Tendencja ta podkreśla potrzebę dalszego rozwijania usług środowiskowych oraz form wsparcia realizowanych w miejscu zamieszkania, które w dłuższej perspektywie mogą przyczynić się do ograniczenia konieczności korzystania z kosztownej opieki instytucjonalnej.

DOSTĘPNE ZASOBY NA POZIOMIE POWIATU KOZIENICKIEGO

Kluczową rolę na poziomie powiatowym odgrywa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koźlenicach, które zapewnia wsparcie rodzinom, osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym oraz osobom opuszczającym pieczę zastępczą, a także prowadzi poradnictwo specjalistyczne.

Mieszkańcy gminy mają również dostęp do domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu, oferujących całodobową opiekę osobom wymagającym wsparcia, a także do specjalistycznych usług z zakresu ochrony zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień.

Uzupełnieniem systemu wsparcia są działania organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej realizujących zadania z zakresu integracji społecznej, aktywizacji oraz wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.2.3. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

Osoby starsze objęte są usługami opiekuńczymi świadczonymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w wymiarze od 1 do 10 godzin tygodniowo. W realizację tych usług zaangażowanych jest dwóch pracowników.

Osoby z niepełnosprawnościami korzystają zarówno z usług opiekuńczych, jak i wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej (AOON). Usługi te realizowane są w wymiarze od 1 do 10 godzin tygodniowo (opiekuńcze) oraz od 10 do 62 godzin miesięcznie (AOON). Za ich wykonanie odpowiada również GOPS, który zatrudnia dwóch stałych pracowników oraz czternastu dodatkowych na podstawie umów-zleceń.

Rodziny z dziećmi otrzymują wsparcie w postaci asystenta rodziny, działającego od 2 do 10 godzin tygodniowo. Realizatorem jest GOPS, który zatrudnia jedną osobę na umowę-zlecenie. W przypadku osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz osób w kryzysie bezdomności lub zagrożonych bezdomnością, w analizowanym okresie nie przewidziano żadnych form wsparcia (Tabela 13).

Tabela 13. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki (2024 rok)

Grupa objęta wsparciem	Formy wsparcia świadczone w środowisku	Wymiar świadczonych usług	Podmiot odpowiedzialny za realizację usługi	Liczba personelu
Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Od 1 godz. do 10 godz. tygodniowo	GOPS	2
Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	Od 1 godz. do 10 godz. tygodniowo, AOON – od 10 do 62 godz. miesięcznie	GOPS	2 14 (czasowe umowy zlecenia)
Rodziny z dziećmi	Asystent rodziny	2- 10 godz. tygodniowo	GOPS	1(umowa zlecenie)
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych własnych gminy.

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W celu poznania problemów i potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych gminy Sieciechów przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej. Diagnoza objęła cztery obszary wsparcia grup społecznych:

- Wsparcie osób starszych
- Wsparcie osób z niepełnosprawnościami
- Wsparcie rodzin z dziećmi
- Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej przedstawiono wyniki pracy warsztatowej, które na dalszym etapie tworzenia planu deinstytucjonalizacji stanowić będą podstawę opracowywania działań zwiększających inkluzywność funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

Jednym z istotnych wyzwań, z jakimi mierzą się osoby starsze, jest ograniczona możliwość samodzielnego funkcjonowania w przestrzeni społecznej, w dużej mierze wynikająca z trudności transportowych. Utrudniony dojazd wpływa nie tylko na aktywność społeczną seniorów, ale także na ich poczucie sprawczości i wiary we własne możliwości. Brak regularnego i dostępnego transportu sprzyja również izolacji oraz ogranicza kontakty z rodziną i otoczeniem.

Niewystarczająca dostępność środków transportu znacząco utrudnia seniorom korzystanie z m.in. usług medycznych oraz społecznych. Problem ten jest szczególnie dotkliwy dla osób z ograniczoną mobilnością, które bez wsparcia transportowego mają utrudniony dostęp do podstawowej pomocy i opieki zdrowotnej.

Trudności komunikacyjne wpływają także na ograniczony dostęp do wykwalifikowanej kadry opiekuńczej oraz specjalistów z zakresu ochrony zdrowia. Bariery transportowe i technologiczne powodują, że osoby starsze rzadziej korzystają z nowoczesnych rozwiązań oraz dostępnych form wsparcia. Dodatkowo brak dogodnych połączeń komunikacyjnych ogranicza możliwość uczestnictwa w spotkaniach integracyjnych, co pogłębia poczucie osamotnienia i osłabia relacje społeczne.

Problem związany z transportem jest dostrzegany przez gminę, jednak obecnie możliwości jego rozwiązania są ograniczone. Uruchomienie specjalistycznego transportu dedykowanego seniorom, przede wszystkim ze względu na wysokie koszty organizacyjne i eksploatacyjne, jest w aktualnych warunkach nieopłacalne. W związku z tym, mimo świadomości istniejących potrzeb, na ten moment brak jest realnych możliwości wdrożenia systemowych rozwiązań transportowych.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W kontekście wsparcia osób z niepełnosprawnościami istotne jest stopniowe ograniczanie barier architektonicznych, które utrudniają korzystanie z przestrzeni publicznych oraz instytucji. Ważnym aspektem pozostaje także poszerzanie dostępności do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, stanowiących istotny element codziennego funkcjonowania i poprawy jakości życia.

Równolegle warto rozwijać ofertę usług społecznych, w szczególności opiekuńczych, tak aby osoby z niepełnosprawnościami mogły liczyć na adekwatne wsparcie w codziennych czynnościach. Istotne znaczenie ma również wzbogacanie oferty kulturalnej, poprzez tworzenie możliwości uczestnictwa w wydarzeniach sprzyjających integracji społecznej.

Dodatkowo, potrzebne jest zwiększanie dostępności usług transportowych dostosowanych do potrzeb osób poruszających się na wózkach, co ułatwi im przemieszczanie się oraz korzystanie z różnorodnych form wsparcia i aktywności.

OBSZAR WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI

Wśród istotnych wyzwań, z jakimi mierzą się rodziny z dziećmi, można wskazać ograniczoną dostępność opieki nad dziećmi do 3. roku życia. Na terenie gminy obecnie nie funkcjonuje placówka zapewniająca opiekę dla najmłodszych, uniemożliwiając niekiedy rodzicom podjęcie lub utrzymanie pełnoetatowego zatrudnienia. Część rodzin doświadcza również trudności w dostępie do specjalistycznego wsparcia, takiego jak pomoc psychologów dziecięcych czy terapeutów.

Rodziny często sygnalizują także potrzebę większych możliwości wspólnego spędzania czasu oraz działań sprzyjających integracji rodzinnej. W niektórych rodzinach pojawiają się trudności związane z uzależnieniami lub przemocą, które wymagają szczególnej uwagi i wsparcia, zwłaszcza w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych. Dodatkowym wyzwaniem jest ograniczona liczba miejsc sprzyjających spotkaniom i aktywności młodzieży.

Warto również zauważyć, że niewielka liczba dzieci w gminie wpływa na funkcjonowanie placówek oświatowych - w wielu klasach liczba uczniów jest bardzo mała, co rodzi wyzwania organizacyjne i finansowe.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Wyzwaniem w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego pozostaje niewystarczające zrozumienie społeczne dla tej grupy oraz obecność stereotypów, które sprzyjają poczuciu osamotnienia i wykluczenia.

Istotną potrzebą jest stworzenie większej liczby miejsc i przestrzeni, w których osoby w kryzysie mogłyby uzyskać wsparcie oraz nawiązać kontakt z innymi. Ograniczona dostępność opieki medycznej, psychologicznej i terapeutycznej, a także brak grup wsparcia, mogą prowadzić do wycofywania się z życia społecznego i edukacyjnego. Zwraca się również uwagę na potrzebę rozwoju form mieszkalnictwa wspieranego, które zapewniałyby bezpieczne i stabilne warunki sprzyjające zdrowieniu.

Jednocześnie warto podkreślić, że osoby z doświadczeniem kryzysu psychicznego często posiadają liczne zasoby i potencjał, takie jak wysoka wrażliwość, zdolności intelektualne czy aktywność fizyczna, które mogą być wykorzystane w procesie samorealizacji i integracji społecznej. Ważnym elementem systemu wsparcia jest także zaangażowana i empatyczna kadra pracująca w instytucjach pomocowych, której postawa stanowi istotne wsparcie w towarzyszeniu osobom w procesie zdrowienia.

3.4. ANALIZA POTRZEB PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI

Potrzeby podmiotów i organizacji wynikają z istniejących na terenie gminy Sieciechów problemów, które utrudniają efektywne świadczenie usług społecznych. Instytucje borykają się z brakiem lub niewystarczającymi źródłami finansowania, co skutkuje okrojonymi środkami na programy wspierające. Przez to wiele działań pomocowych nie może być w pełni realizowanych. Należyte funkcjonowanie placówek utrudniają również złe warunki lokalowe – niedostateczna modernizacja i dostosowanie do liczby osób korzystających z usług. Wysoki koszt utrzymywania takich placówek również stanowi problem w ich rozwoju i dostępności. Kolejnym problemem jest brak obecności organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w kryzysie zdrowia psychicznego, co sprawia, że osoby potrzebujące wsparcia nie mają wystarczającej liczby dostępnych opcji pomocy. Dodatkowo, temat problemów natury psychicznej wciąż jest traktowany jak tabu, co sprawia, że osoby dotknięte kryzysem zdrowia psychicznego często nie szukają pomocy z powodu poczucia wstydu. Brak odpowiedniego wsparcia psychologicznego pogłębia ten problem, pozostawiając wiele osób bez niezbędnej opieki.

W zakresie współpracy między instytucjami również zauważono kilka trudności. Pośrednictwo między jednostkami bywa nieefektywne, a brak wiary we wspólne dobro oraz niewłaściwa integracja między instytucjami utrudniają kooperację. Brakuje również liderów, którzy mogliby skutecznie zarządzać procesem integracji i wspólnego działania. Podziały między powiatem a gminą oraz realizowanie przez

poszczególne jednostki samorządowe przede wszystkim własnych celów skutkują brakiem spójności w działaniu na rzecz wspólnego dobra. W tym kontekście brak wzajemnego zaufania stanowi najistotniejszą przeszkodę w efektywnej współpracy.

POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

W obszarze funkcjonowania podmiotów i organizacji, w tym również w odniesieniu do profesji społecznych, dostrzegalne są potrzeby wymagające stopniowego wzmocnienia. Zauważalny jest częściowy niedobór wykwalifikowanej kadry, co wpływa na dostępność specjalistycznych i profesjonalnych usług.

Placówki oświatowe sygnalizują również ograniczoną dostępność niektórych specjalistów, co stanowi wyzwanie dla pełnej realizacji zadań edukacyjnych i wychowawczych. Dodatkowo, warunki finansowe kadry wspierającej nie zawsze sprzyjają pozyskiwaniu i długofalowemu zatrzymywaniu doświadczonych pracowników, co wymaga dalszych działań wzmacniających stabilność zatrudnienia.

Wskazuje się także na potrzebę poszerzenia oferty szkoleniowej dla pracowników, tak aby mogli oni systematycznie podnosić swoje kompetencje i dostosowywać je do zmieniających się potrzeb społecznych. Rozwój zawodowy kadry może w dłuższej perspektywie pozytywnie wpłynąć na jakość i skuteczność realizowanych usług.

PRZYCZYNY BARIER REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Jednym z głównych ograniczeń w realizacji usług społecznych jest **niewystarczające finansowanie usług**, takich jak pomoc psychologiczna, opieka nad osobami starszymi oraz wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Brak dostatecznych funduszy zewnętrznych, takich jak dotacje państwowe czy unijne, pogłębia trudności w realizacji tych usług.

Kolejną istotną przyczyną jest **niedobór wykwalifikowanej kadry**. Gmina zmagą się ze zbyt małą liczbą specjalistów, takich jak psycholodzy czy terapeuci, co prowadzi do ograniczonej dostępności usług w zakresie wsparcia psychicznego i rehabilitacji.

Niewystarczająca infrastruktura stanowi kolejną barierę. Niedostateczna liczba odpowiednich obiektów utrudnia realizację usług społecznych, w szczególności dla osób starszych czy z niepełnosprawnościami. **Słaba dostępność transportu publicznego** dodatkowo ogranicza możliwości skorzystania z niezbędnej pomocy. Jednocześnie należy podkreślić, że uruchomienie przez gminę dedykowanego transportu, ze względu na relatywnie niską liczbę potencjalnych użytkowników oraz wysokie koszty organizacji i utrzymania, byłoby obecnie rozwiązaniem nieefektywnym ekonomicznie.

Brak wystarczającego wsparcia ze strony organizacji pozarządowych również stanowi przeszkodę w realizacji usług. Ograniczona obecność NGO-sów, które mogłyby wspierać osoby w różnych kryzysach, zmniejsza dostępność dodatkowych form wsparcia dla potrzebujących.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców gminy Sieciechów oraz wyzwania stojące przed lokalnymi instytucjami stały się podstawą do opracowania Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029. Celem ogólnym Planu jest:

Rozwój dostępnego, spójnego systemu wsparcia społecznego w gminie Sieciechów, odpowiadającego na potrzeby lokalnej społeczności – ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze

- Poprawa jakości życia i zwiększenie samodzielności osób starszych w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług środowiskowych, w szczególności w zakresie opieki i wsparcia społecznego, umożliwiających aktywne i bezpieczne funkcjonowanie w lokalnym środowisku.

Osoby z niepełnosprawnościami

- Zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Sieciechów poprzez rozwój usług środowiskowych, likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych oraz poprawę dostępu do rehabilitacji i działań sprzyjających integracji społecznej.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Wzmocnienie systemu wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych, środowiskowych form pomocy, zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego i społecznego oraz przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu.

Rodziny z dziećmi

- Poprawa jakości życia rodzin w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług opiekuńczych, wsparcie specjalistyczne, zwiększenie możliwości spędzania czasu razem oraz tworzenie warunków sprzyjających integracji i bezpieczeństwu dzieci i rodziców.

W dalszej części przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego z działań określono planowany czas realizacji, instytucje odpowiedzialne za wdrożenie oraz możliwe źródła finansowania.

4.1. OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
1. Poprawa jakości życia i zwiększenie samodzielności osób starszych w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług środowiskowych, w szczególności w zakresie opieki i wsparcia społecznego, umożliwiających aktywne i bezpieczne funkcjonowanie w lokalnym środowisku.	1.1. Utrzymanie i dążenie do elastycznego dostosowania usług opiekuńczych świadczonych w środowisku, uwzględniając indywidualne potrzeby i wymiar godzinowy seniorów.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Fundusze UE - ESF+/FERS, budżet państwa, budżet gminy
	1.2. Organizacja spotkań integracyjnych, wydarzeń kulturalnych i aktywności społecznych przy udziale Gminnej Biblioteki Publicznej, szkół i innych instytucji gminnych.	2026-2029	Gmina Sieciechów, Gminna Biblioteka Publiczna, oświata	Fundusze UE - ESF+, budżet państwa, budżet gminy
	1.3. Zwiększenie dostępności informacji o świadczeniach, dodatkach i programach rządowych, np. poprzez ulotki, tablice ogłoszeń i lokalne media.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Budżet gminy

4.2.OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
2. Zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Sieciechów poprzez rozwój usług środowiskowych, likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych oraz poprawę dostępu do rehabilitacji i działań sprzyjających integracji społecznej.	2.1. Stopniowe ograniczanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej i instytucjach użyteczności publicznej, w miarę dostępnych środków gminy.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, PFRON, środki własne gminy
	2.2. Dalszy rozwój usług asystenta osób z niepełnosprawnością.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy
	2.3. Świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy

4.3.OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
3. Wzmocnienie systemu wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych, środowiskowych form pomocy, zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego i społecznego oraz przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu.	3.1. Edukacja społeczeństwa w zakresie specyfiki kryzysu zdrowia psychicznego – podniesienie świadomości wśród społeczności o problemach zdrowia psychicznego.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Program „Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego”
	3.2. Rozwój konsultacji psychologicznych w siedzibie GOPS.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Fundusze UE - ESF+, budżet państwa, budżet gminy
	3.3. Organizacja niewielkich grup wsparcia i zajęć integracyjnych w lokalnych placówkach, takich jak biblioteka czy świetlica, wspierających uczestnictwo społeczne i wymianę doświadczeń.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Budżet państwa, budżet gminy

4.4.DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
4. Poprawa jakości życia rodzin w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług opiekuńczych, wsparcie specjalistyczne, zwiększenie możliwości spędzania czasu razem oraz tworzenie warunków sprzyjających integracji i bezpieczeństwu dzieci i rodziców.	4.1. Utrzymanie i rozwój wsparcia asystenta rodziny, zapewniającego pomoc w codziennych obowiązkach i wzmacniającego kompetencje wychowawcze.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – projekt „Premia społeczna
	4.2. Organizacja lokalnych inicjatyw sprzyjających integracji rodzinnej, takich jak zajęcia rekreacyjne, spotkania i wydarzenia kulturalne dla dzieci i rodziców.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Budżet gminy
	4.3. Utworzenie żłobka.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Krajowy Plan Odbudowy, budżet gminy
	4.4. Kontynuacja i w miarę możliwości zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla dzieci i rodziców.	2026-2029	Gmina Sieciechów	Fundusze UE - ESF+, budżet państwa, budżet gminy

5. ZESTAWIENIE POZOSTAŁYCH POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PLANIE

Ramy finansowe Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 określają szacunkowe nakłady niezbędne do skutecznej realizacji zaplanowanych działań i przedsięwzięć. Plan zakłada maksymalne wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania zewnętrznego, w tym środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, funduszy krajowych, budżetu państwa oraz budżetu Województwa Mazowieckiego, w celu zapewnienia sprawnego wdrażania rozwiązań sprzyjających rozwojowi lokalnych usług społecznych.

Środki własne gminy pełnić będą przede wszystkim funkcję wkładu uzupełniającego, w szczególności jako wymagany wkład własny w projektach współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych. Gmina będzie dążyć do takiego montażu finansowego, który umożliwi minimalizację obciążenia budżetu lokalnego, przy jednoczesnym zapewnieniu trwałości i ciągłości realizowanych działań.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjalnych źródeł finansowania wraz z przypisanymi im obszarami działań. Analizę rozpoczęto od funduszy o najwyższym szczeblu unijnych, następnie uwzględniono środki pochodzące z budżetu państwa, budżetu Województwa Mazowieckiego, a także z innych dostępnych funduszy i instrumentów wsparcia.

Tabela 14. Potencjalne obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	6.6. Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	8.5. Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkań wspomaganych i treningowych	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	8.6. Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmocnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego - Program „Aktywny Maluch 2022-2029”	-	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – projekt „Premia społeczna”	-	Wszyscy mieszkańcy	Opieka wytchnieniowa, Asystentura w rodzinnych domach pomocy, wsparcie w ośrodkach pomocy, specjalistyczne poradnictwo	Inicjatywa mająca na celu wsparcie lokalnych społeczności i samorządów w zapewnianiu dostępu do istotnych usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15. Potencjalne obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w zależności od modułu)	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +” i Kluby „Senior +	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia Moduł 2– zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgniarska (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnościami	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnościami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu”	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Bon senioralny	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Program wsparcia finansowego dla osób powyżej 75. roku życia, które wymagają regularnej opieki i mają bliskich aktywnych zawodowo.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

System monitorowania i ewaluacji realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 został zaprojektowany w celu zapewnienia przejrzystego nadzoru nad wdrażaniem zaplanowanych działań oraz rzetelnej oceny ich skuteczności.

Priorytetem systemu jest opracowanie spójnych i mierzalnych metod oceny, które umożliwią bieżącą weryfikację realizacji działań oraz ocenę ich wpływu na jakość życia mieszkańców i rozwój społeczny gminy. Proces ewaluacji obejmie analizę stopnia osiągania zamierzonych rezultatów oraz długofalowego wpływu działań na społeczność lokalną.

Monitoring wskaźników będzie prowadzony z uwzględnieniem zarówno danych statystycznych (ilościowych), jak i opinii oraz obserwacji (jakościowych). Takie podejście pozwoli na szybkie dostrzeganie zmieniających się potrzeb społeczności oraz sprawne reagowanie na nowe wyzwania.

Zintegrowane podejście do monitorowania i ewaluacji umożliwi gminie Sieciechów skuteczne zarządzanie procesem deinstytucjonalizacji i rozwój usług społecznych w sposób trwały, efektywny i odpowiadający rzeczywistym potrzebom mieszkańców.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 zostały przypisane do poszczególnych celów szczegółowych, co pozwala na precyzyjną ocenę stopnia realizacji głównego celu Planu. Zostały one pogrupowane według obszarów interwencji, których dotyczą.

Takie uporządkowanie wskaźników umożliwia nie tylko systematyczny monitoring postępów w realizacji Planu, ale również sprzyja analizie wzajemnych powiązań między działaniami realizowanymi w różnych obszarach polityki społecznej na terenie gminy Sieciechów. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia Tabela 16.

Tabela 16. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Poprawa jakości życia i zwiększenie samodzielności osób starszych w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług środowiskowych, w szczególności w zakresie opieki i wsparcia społecznego, umożliwiających aktywne i bezpieczne funkcjonowanie w lokalnym środowisku.	Liczba seniorów objętych usługami opiekuńczymi w środowisku.
		Liczba zorganizowanych spotkań integracyjnych, wydarzeń kulturalnych i aktywności społecznych.
		Liczba przygotowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych dotyczących świadczeń, dodatków i programów rządowych.
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
2.	Zwiększenie dostępności i jakości wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Sieciechów poprzez rozwój usług środowiskowych, likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych oraz poprawę dostępu do rehabilitacji i działań sprzyjających integracji społecznej.	Liczba godzin świadczenia usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta.
		Liczba obiektów i przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		

I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
3.	Wzmocnienie systemu wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych, środowiskowych form pomocy, zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego i społecznego oraz przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu.	Liczba kampanii edukacyjnych i szkoleń społecznych zrealizowanych w zakresie kryzysu zdrowia psychicznego. Liczba konsultacji psychologicznych udzielonych w GOPS. Liczba grup wsparcia/zajęć integracyjnych zorganizowanych oraz liczba uczestników.
RODZINA Z DZIEĆMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
4.	Poprawa jakości życia rodzin w gminie Sieciechów poprzez rozwój dostępnych usług opiekuńczych, wsparcie specjalistyczne, zwiększenie możliwości spędzania czasu razem oraz tworzenie warunków sprzyjających integracji i bezpieczeństwu dzieci i rodziców.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba inicjatyw integracyjnych zrealizowanych w roku. Liczba godzin specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego udzielonego dzieciom i rodzicom.

Źródło: opracowanie własne

6.2. OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 został opracowany w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad wdrażaniem zaplanowanych działań oraz oceny realizacji przyjętych celów strategicznych i operacyjnych.

Celem systemu jest zapewnienie przejrzystości, odpowiedzialności i wysokiej jakości realizacji zadań publicznych, wspierając rozwój nowoczesnych, elastycznych i zindywidualizowanych usług społecznych na terenie gminy Sieciechów.

Monitoring oraz ocena stopnia realizacji wskaźników będą prowadzone przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z lokalnymi interesariuszami zaangażowanymi w przygotowanie i wdrażanie Planu, w tym m.in.:

- przedstawicielami władz gminy Sieciechów,
- jednostkami organizacyjnymi gminy,
- organizacjami pozarządowymi,
- partnerami społecznymi i instytucjonalnymi.

Pracownicy GOPS gromadzić będą dane od realizatorów poszczególnych działań, a następnie je analizować i interpretować, aby raportować osiągnięte rezultaty w corocznych sprawozdaniach z działalności GOPS lub Raporcie o stanie gminy.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Sieciechów na lata 2026-2029 będzie kompleksowa ewaluacja zrealizowanych działań. Głównym celem tej ewaluacji będzie ocena efektów oraz zasadności podjętych interwencji społecznych. Proces ten umożliwi określenie stopnia realizacji celów zapisanych w Planie, a także ocenę skuteczności i efektywności wdrożonych rozwiązań.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona w dwóch etapach:

1. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** – prowadzona równolegle z realizacją Planu, jako część systemu monitorowania. Jej zadaniem będzie cykliczna ocena postępów w osiąganiu celów operacyjnych

oraz identyfikacja potencjalnych problemów, barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki społeczne i organizacyjne oraz wprowadzanie odpowiednich korekt w działaniach. Bieżąca ewaluacja będzie realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sieciechowie, jednostkami wdrażającymi Plan oraz innymi lokalnymi partnerami.

2. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Będzie obejmować analizę stopnia realizacji celów, uzyskanych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania dostępnych zasobów – zarówno finansowych, jak i kadrowych czy organizacyjnych. Celem tej ewaluacji będzie określenie realnego wpływu zrealizowanych działań na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Sieciechów oraz sformułowanie rekomendacji na przyszłość.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1. Zgodność celów Planu z dokumentami wyższego szczebla 7

Tabela 2. Liczba mieszkańców w gminie Sieciechów w podziale na płeć w latach 2022-2024..... 8

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne..... 9

Tabela 4. Poziom wykształcenia w gminie Sieciechów 9

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 10

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Sieciechów w latach 2022-2024..... 10

Tabela 7. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024..... 11

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń..... 11

Tabela 9. Podstawowe informacje o Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sieciechowie dla lat 2022-2024 12

Tabela 10. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku..... 12

Tabela 11. Realizacja zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku - cd..... 13

Tabela 12. Działalność GKRPA w Sieciechowie w 2024 r. 13

Tabela 13. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki (2024 rok) 17

Tabela 14. Potencjalne obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych 27

Tabela 15. Potencjalne obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 29

Tabela 16. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia..... 33

WYKRESY

Wykres 1. Liczba mieszkańców w gminie Sieciechów w podziale na grupy wiekowe w 2024 roku..... 9

MAPY

Mapa 1. Przebieg granic gminy Sieciechów 8